

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3268/2018. (VII. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Gyulai Törvényszék 9.Bf.9/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő útján (dr. Nagy László ügyvéd, 6722 Szeged, Hajnóczy utca 5. földszint 2.) alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, és abban kérte a Gyulai Törvényszék 9.Bf.9/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó büntetőeljárásban az indítványozó terheltként vett részt. Az elsőfokú bíróság megállapította az indítványozó bűnösségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettében, valamint a Btk. 345. §-ába ütköző és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, ezért halmazati büntetésül egy év börtönbüntetésre és egy év gazdasági társaságok ügyvezetésétől eltiltásra ítélte. A bíróság a börtönbüntetés végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette.
- [3] 3. Az elsőfokú ítélet ellen a terhelt és a védője által benyújtott fellebbezés folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az indítványozó börtönbüntetésének tartamát nyolc hónapra enyhítette. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával folytatta le a bizonyítást a szükséges és lehetséges mértékben, és ennek eredményeképpen nagyrészt megalapozott tényállást állapított meg. A tényállást a másodfokú bíróság kisebb részben kiegészítette, és további enyhítő körülményként értékelte a vádlott büntetlen előéletét.
- [4] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában – figyelemmel annak kiegészített tartalmára is – az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének, I. cikk (1) és (3) bekezdéseinek, XV. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének a sérelmét állította az alábbi indokok miatt.
- [5] 3.1. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének az a rendelkezése, miszerint „[a]z Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek”, a jogerős ítéletet hozó bíróságot is kötik. A bíróság azonban „megszegte ezeket, a vádlottat megfosztotta egy számára akár kedvezőbb ítélet lehetőségétől”.
- [6] 3.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság a „védelemben felhozottak figyelmen kívül hagyása folytán” sértette meg az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését.
- [7] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének sérelmét pedig abban látta megvalósulni, hogy a bíróság „a nem alátámasztott tényeken alapuló döntést a kedvezőtlenebb lehetőségre alapítva hozta meg”, ezért „a valóságban történeteket túlzott mértékű szankcióval sújtotta”.
- [8] 3.3. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésnek állított sérelme körében az indítványozó előadta, hogy „[a] megátadott ügy vádlottját is megilleti, hogy az ügyében a [b]íróság a kedvezőbb tényállást fogadja el, ha ennek ellenkezőjét nem tudják bizonyítani”.
- [9] 3.4. Az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezése értelmében a bíróságot olyan módon kötik a jogszabályok, hogy azok értelmezésekor és alkalmazá-

sakor figyelemmel kell lenni a jogalkotó szándékára, az elérni kívánt célra. Álláspontja szerint, mivel ügyében a védekezés ellenkezője nem nyert bizonyítást, ezért a döntés nem felel meg „a valós tények szankcionálásának”.

- [10] 3.5. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét a tisztességes bírósági eljárásból fakadó indokolt bírói döntéshez való joggal összefüggésben állította.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az adott bírói döntés természete és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az alkotmányos követelményeket. Véleménye szerint az adott ügyben a bíróságnak számot kellett volna adnia arról, hogy alapos-e „az általános forgalmi adó vonatkozásában tett vádlotti, védői védekezés, miszerint a beszerzés és az értékesítés forgalmi adó tartalma összevezethető-e, azaz a bűncselekmény elkövetése ezek különbségének az adótartalma”. Az indítványozó álláspontja szerint „a büntetőeljárásban meg kellett volna kísérelni feltárni a tulajdonváltozáson átment termék megszerzésének körülményeit, és indokolni kellett volna, hogy annak a beszerzésnek volt vagy sem forgalmi adó tartalma, avagy miért nem lehet/kell megállapítani Áfa tartalmat a nevezett beszerzés körében”.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági kritériumoknak.
- [13] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel.
- [14] Az indítványozó az Alaptörvény R) cikkét, I. cikk (1) és (3) bekezdéseit, a XV. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét érintően az állított jogsérelemmel összefüggésben álló – alkotmányjogilag releváns – indokolást nem adott elő. Az indítvány erre vonatkozó részeiből ezért nem állapítható meg, hogy az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés miért sérti az alaptörvény felhívott rendelkezéseit, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek [3138/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23] és [30]; 3266/2017. (X. 19.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [15] Az Alkotmánybíróság az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben utal arra is, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének az eszköze. Az indítványozó által hivatkozott alaptörvényi rendelkezések ugyanakkor részben nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak [Alaptörvény R) cikk, I. cikk, 28. cikk], ezért e cikkek vonatkozásában érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatására alkotmányjogilag értékelhető indokolás előterjesztése esetén sincs lehetőség [3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [88]].
- [16] 4.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezen két törvényi feltétel meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét a tisztességes bírósági eljárásból fakadó indokolt bírói döntéshez való jogra tekintettel állította. Az indokolt bírói döntéssel összefüggésben az Alkotmánybíróság következetes álláspontja, hogy „[a] tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]. Az Alkotmánybíróság kiemeli azt is: önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági határozat érvelését tévesnek, megalapozatlannak tartja, nem alapozhatja meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételeket.
- [18] Az indítványozó érvelése szerint ügyében azért sérült az indokolt bírói döntéshez való jog, mert a bíróságok nem adtak számot arról, hogy alapos-e „az általános forgalmi adó vonatkozásában tett vádlotti, védői védekezés, miszerint a beszerzés és az értékesítés forgalmi adó tartalma összevezethető-e, azaz a bűncselekmény elkövetése ezek különbségének az adótartalma”. Az indítványozó álláspontja szerint „a büntetőeljárásban meg kellett volna kísérelni feltárni a tulajdonváltozáson átment termék megszerzésének körülményeit, és indokolni

kellett volna, hogy annak a beszerzésnek volt vagy sem forgalmi adó tartalma, avagy miért nem lehet/kell megállapítani Áfa tartalmat a nevezett beszerzés körében”.

- [19] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor ítéletének indokolásában kifejezetten vizsgálta a termék megszerzésének körülményeit, és a védői indítványban foglaltakat. A bíróság kiemelte, hogy a büntetőeljárásban feltárt tények alapján az volt megállapítható, hogy – szemben a védői indítványban foglaltakkal – a vádlott által képviselt kft. ismeretlen körülmények között szerzett be 21 906 190 forint összegben napraforgó magot, és azt egy másik kft.-nek értékesítette. A bíróság hangsúlyozta, hogy az értékesítés tulajdonosváltást eredményezett, és – a védői állítással szemben – nem brókeri tevékenység keretében történt az értékesítés.
- [20] A másodfokú bíróság ítéletében kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a releváns bizonyítékokat feltárta, és meggyőző indokát adta annak, hogy a vádlott védekezését miért vette el.
- [21] Az Alkotmánybíróság több döntésében egyértelművé tette, hogy „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 3063/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [47]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a konkrét esetben az indítványozó által állított indokolásbeli hiányosságok olyan törvényértelmezési, illetve a bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó kérdések, amelyeknek alkotmányossági felülbírálatát az Alkotmánybíróság még a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelmére tekintettel sem végezheti el. A támadott bírói döntések indokolásában nem tárható fel olyan hiányosság, amely az indokolt bírói döntéshez való jog alkotmányos tartalmára tekintettel alapjogi relevanciával bírna.
- [23] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos indítványi elem vonatkozásában ezért az alkotmányjogi panasz befogadására nincs lehetőség, mert az indítványban állított jogsérelem nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, és nem alapozza meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességének kéteylét sem.
- [24] Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1541/2017.

